

Ministar Saobraćaja (uz propisane uvjete) svaki puta u pola cijene vožnju željeznicom u Beograd i natrag.

* U Solinu su Danci nastavili iskapanja, koja su proljetos započela. U Kapljuču je otkriveno kršćansko groblje iz V. stoljeća na mjestu gdje je u II st. bilo nekršćansko groblje. Iskopano je i mnogo napisa i mozaika iz V. st. U Glavičinama je otkriven rimski hram, koji je narisana, a zatim odmah i opet zatrpan, jer leži ispod državne ceste Solin — Trogir! Nacrte je pravio danski arh. Dygwe, koji je sad u listopadu nastaviti posao u solinskom teatru, a nastaviti će se i daljnjim iskopavanjima. Iskopine ostaju vlasništvom naše države.

* Iz Kotora pišu u splitsko »Novo Doba« (br. 236.) o podjeli arhiva i muzeja bivše A. U. Monarhije. Prema ugovoru St. Germainskom i rimskoj konvenciji tzv. nasljednih država trebalo bi se povratiti svakomu narodu spomenike njegove prošlosti a koji se čuvaju, bilo da su odnešeni ili su nestali u Beču, Grazu i Budimpešti. Iz Boke Kotorske napose traže od diplomatskih i stručnih predstavnika Jugoslavije, da se povrati dragocjeno bokeljsko oružje (odnešeno počevši od 1814. u više navrata), pa odjeća, nakit novac i dr. antikviteti . . »da se svi spomenici našega života u prošlosti, koje mi tražimo s punim pravom i oslonom na sklopljene ugovore i međunarodne obaveze povrate našem narodu, dotično pojedini gradovima našim, da ih čuvamo kao amanet i potomstvu predamo na proučavanje«.

*Ministarstvo prosvjete u Beogradu izdalo je okružnicu protiv oštećivanja freski po srpskim manastirima. Uobičajio se barbarizam — horrible dicitu još najviše prigodom djačkih ekskurzija! — te posjetnici (nažalost ima i odraslih privatnika) urezuju svoja imena u fresco-slikarije. Ne ukine li se ovaj

divljački običaj, biće Ministarstvo Prosvjete prinuđeno, da zabrani svako posjećivanje manastira bez prethodnog odobrenja Ministarstva Prosvjete. Isto ima naredba proti trgovini!

Motiv za ovu naredbu — piše beogradski »Novi List« (I. 203 Kaluderi u iskušenju) — leži u tome, što su se u posljednje vrijeme pojavili mnogi agenti sa tzv. »zdravom valutom«. Agenti pokušavaju da od manastirskih starješina otkupe najbolje umjetničke spomenike.

* Akcija za skupljanje istorijskoga materijala za razdoblje od 1908 — 1918 poduzeta je inicijativom profesora beogradskog univerze dra Stanoja Stanojevića. Ovo, tako važno i odsudno razdoblje, koje je prethodilo najvećem događaju našeg naroda, Ujedinjenju, u državi Srba, Hrvata i Slovenaca, koje nam je i tako blizu, treba da mi, kroz koje i mimo kojih je prošao taj strahoviti i važan decenij naše istorije još za vremena skupimo sve, uz velike i važne i one najsitnije podatke, koji će onda istoriku toga razdoblja biti gradivo, iz koga će izgraditi veliko i važno naučno djelo, dostojno toga vremena. Upozorujemo zato prijatelje naše istorije, da nam jave lica, za koja znaju da imaju bilo kakovog istorijskog materijala za to razdoblje, ili onakova lica koja znaju pojedine detalje, napose političke i ratne, a koji su manje poznati, ili poznati samo dotičnim licima. Prof. S. Stanojević sprema jednu brošuru, u kojoj će se nalaziti pitanja i upiti glede sabiranja svega onoga, što će poslužiti toj svrsi. Redakcija »Narodne Starine« imać će tih brošura, pa će poslati svakom, tko to od nje zatraži. U svim važnijim mjestima naše otadžbine tražit će se povjerenici, koji bi krugu naučenjaka istoričara, koji su poduzeli ovu akciju, bili od pomoći. Brošura prof. Stanojevića bit će i u tome pri ruci svakome, ko je voljan pomoći nauci. (N.)

POVJERENICI ETNOGRAFSKOGA ODJELA HRVATSKOGA NARODNOG MUZEJA U ZAGREBU.

Da se s jedne strane oduži ovaj etnografski muzej svima, koji su promicali bilo kako njegove interese a napose obogatili njegove zbirke, a s druge strane da i te promicatelje kao i ostale, koji za ovaj rad imaju volje i razumijevanja, potakne na što življe nastojanje u ovom pravcu, imenovala je muzejska uprava povjerenicima muzeja i predala im kao vidljiv znak toga povjereništva ukusno izradene diplome:

1. dra. Milana Rojca, nar. poslanika i povjerenika za prosvjetu i vjere i. sl. u Zagrebu

2. dra Alberta Bazalu, povjerenika za prosvjetu i vjere i. s. i kr. sveučilišnog profesora u Zagrebu

3. dra Tuğomira Alaupovića, kr. ministra na raspoloženju, povjerenika za prosvjetu i vjere i. sl. u Zagrebu

4. Jurja Demetrovića, kr. namjesnika za Hrvatsku i Slavoniju u Zagrebu

5. dra Milana Novaka, banskog savjetnika u Zagrebu

6. Ademađu Mešića, veleposjednika u Tešnju

7. Julija Benešića, profesora, intendanta Narodnog Kazališta u Zagrebu.
8. dra Vladimira Rukavina, kr. vladinog tajnika u Zagrebu.
9. dra Kazimira Krenedića, perovođu odjeljenja za prosvjetu i vjere u Zagrebu.
10. Josipa Milunića, katehetu u Virju.
11. dra Dušana Troboza, profesora u Zagrebu.
12. Boška Striku, upravnika pošte u Brodu n/S.
13. Marijana Markovca, učitelja građanske škole u Zagrebu.
14. dra Branka Šenou, ravnatelja akademije za umjetnost i umjetnički obrt u Zagrebu.
15. Janka Barlea, kanonika, upravitelja nadbiskupske pisarne u Zagrebu.
16. Dušana Plavšića, predsjednika Balkanske banke u Zagrebu.
17. dra Aleksandra Ugreševića, profesora gospodarsko-šumarskog fakulteta u Zagrebu.
18. Edu Markovića, ravnatelja banke u Zagrebu.
19. Zofku Kveder-Demetrović, književnicu u Zagrebu.
20. Ženku Franješ, tajnicu »Ženske udruge za promicanje i očuvanje hrv. pučke umjetnosti« u Zagrebu.
21. Zlatu Kovačević-Lopašić, časnu predsjednicu »Udruge za ušćivanje pučke umjetnosti u Petrinji« u Zagrebu.
22. Mariju Rašić, ravnateljicu ženske stručne škole u Zagrebu.
23. Klotildu Cvetišić-Kreneis, ravnateljicu ženske stručne škole u m. u Zagrebu.
24. dra Petra Bulata, tajnika dekanata filozofskog fakulteta u Zagrebu.
25. dra Josipa Šabana, banskog savjetnika, ravnatelja kr. zem. kaznionice u Lepoglavi.
26. Srećka Sabljaka, akademskog slikara u Lepoglavi.
27. Nikolu Novakovića, poljodjelca, sabirača narodnoga blaga u Starom Štefanju.
28. dra Nikolu Krekovića, odvjetnika u Zagrebu.
29. Matu Medvedovića, nadoficijala brodske imovne občine u Vinkovcima.
30. Rudolfa Valdeca, kipara, profesora akademije u Zagrebu.
31. Matu Lovrića, upravitelja biskupskog dvora u Djakovu.
32. Tomislava Krizmana, slikara, profesora akademije u Zagrebu.
33. dra Petra Knolla, odsječnog savjetnika i sveučilišnog učitelja u Zagrebu.
34. Amaliju Markulin, učiteljicu u m. u Zagrebu.
35. Dušanu Kopač, suprugu vlastelina u Zagrebu.
36. Stjepana Pavičića, profesora u Zemunu.
37. dra. Sigismunda Čajkovca, kr. zem. školskog nadzornika u Zagrebu.
38. Emilija pl. Laszowskoga, kr. vladina tajnika u Zagrebu.
39. Antuna Jirouška, profesora u Zagrebu.
40. Maksimilijana Vanku, slikara, profesora umjetničke akademije u Zagrebu.
41. dra. Julija Domca, kr. sveučilišnog profesora, predstojnika farmakološkog instituta u Zagrebu.
42. Andriju Mjličinovića, intendanta Narodnog Kazališta u Osijeku.
43. Vladimira Kirina, slikara u Zagrebu.
44. Milana pl. Praunspbergera, kaptana u m. u Zagrebu.
45. Josipa Lenića, profesora u Zemunu.
46. Antuna Matasovića, upravitelja banke u Đakovu.
47. Dragutina Perca, profesora u Tuzli.
48. Andriju Krbavca, ravnatelja »Hrvatskoga štamparskoga zavoda« u Zagrebu.
49. Anicu Rajtić, učiteljicu u Ivankovu.
50. Milenu Obradović, učiteljicu u Novoj Pazovi.
51. Franjicu pl. Tomić-Sladović, suprugu veleposjednika u Zagrebu.
52. Stjepana Boranića, vlasnika štamparije u Zagrebu.
53. Milivoja Filipašića, željezničkog inspektora u Zagrebu.
54. Stjepana Jurinića, sveučilišnog profesora i. s. u Draganićima.
55. Mariju Stojaković, poštara u Gorjanima.
56. Julija Kempfa, županijskog školskog nadzornika u Požeگی.
57. Andriju Širolu, ravnatelja pučke škole u Markuševcu.
58. dra Josipa Širokoga, muzikologa u Virju.
59. Matu Dvorničića, odvjetnika u Crkvenici.
60. Hamdiju Kreševljakovića, učitelja trgovačke škole u Sarajevu.
61. Rudolfa Lukinića, tvorničara u Karlovcu.
62. Benka Horvata, bankovnog činovnika u Zagrebu.
64. Josipa Bašića, stud. jur. u Novakima (opć. Bistra).
65. Vejsila Čurčića, kustosa muzeja, Sarajevo.
66. Rudolfa Wagnera, posjednika, Sibirj (kod Broda)
67. Helenu Valdec rođ. Csikos-Stojadinović, Zagreb
68. Matiju Filjka, učitelja, Lepoglava.
69. Maricu Metzger, učiteljicu, Požeга.